

DEBRECZENI

FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA:

A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ
TÁRSULAT.

*

XLVIII. ÉVFOLYAM. — 3. SZÁM.

*

FELELŐS SZERKESZTŐ:

KISS ENDRE.

SZERKESZTŐ-TÁRSAK:

B. KISS PÁL, BIKI ANDOR, VENETIÁNER SÁNDOR.

KIADÓHIVATALI FŐNÖK:

GÖNCZY BÉLA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Collegium.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre: 5 korona. Félévre: 2 korona 50 fill. Ifjusági egyesületeknek 4 kor. Főiskolai hallgatóknak 3 kor.
Egyes szám ára 30 fillér.

*

Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalata. 1905—1906.

Kérjük lapunk előfizetési díjait
mielőbb beküldeni, hogy a lap aka-
dálytalan szétküldését eszközöl-
hessük.

Tisztelettel:

A szerkesztőség.

Az akadémiai ifjuság találkozó helye!

BÁN KÁLMÁN

fűszer és csemege üzlete a kollégium mellett.

Ajánlja a főiskolai ifjuságnak dúsán felszerelt üzletét!

Tájékozássul:

hideg felvágottak,
debreceni
kassai } sonkák,
prágai
szalámi,
főtt kolbász,
császárhús,
kolozsvári szalonna,
disznósajt,
paprikás szalonna,
nyelv,
szalvaládé,
pariser,
virslí főzve.

Svájci, emmentali sajt, magyar,
trappista, gwargli (pogácsasajt).

Ecetes és sós orosz hal.

Szardínia.

A közeli tél beálltával ajánlom finom
rum és thea raktáram.

Elsőrendű gyárból szerzett cukorkáimat.

Mindennap friss cukrásztészta.

Friss perccel, lacipecsenye minden este
7 órakor friss sütés!

Minden reggel forralt tej.

S végül ajánlom

óriási nagy választékban szivarkahüvelyeimet.

DEBRECZENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, collegium.

Megjelenik havonként kétszer.

Felelősszerkesztő:

K I S S E N D R E.

Szerkesztőtársai:

**B. Kiss Pál, Biki Andor,
Venetiánér Sándor.**

Kiadóhivatali főnök: **Gönczy Béla.**

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 5 korona.

Fél évre 2 kor. 50 fill

Ifjúsági egyesületeknek 4 korona

Főiskolai hallgatónak 3 korona

Egyes szám ára: 80 fillér.

Válasz

a Fővárosi Diákszövetség felhívására.

„Célunk az volt, hogy amint a megalakulás és megszilárdulás nehézségeivel megküzdöttünk s tagjaink száma a háromnegyedet, vagyis a budapesti ifjúság összességének több, mint a felét meghaladja, amit néhány hét alatt bizvást remélhetünk, főlászlítjuk vidéki testvéreinket is, hogy ama jelszavak alatt, melyeket mi zászlónkra irtunk, s amelyek a mai nehéz időkből egyedül alkalmasak arra, hogy a magyar ifjúság ezreit egymáshoz fűzzék, városonként ők is tömörüljenek külön szövetségekbe s e szövetségekből alakuljon meg az idej debreceni Kossuth-serleg-avató innepel kapcsolatban az Országos Diákszövetség“.

(Részlet a Föv. Diákszöv. felhívásából.)

Megkövetem a fővárosi ifjúságot.

Nem olvastam ugyan a Fővárosi Diákszövetség nagybizottsága által kibocsátott felhívást, de — amennyire azt a budapesti lapok hireiből ismerem — legnagyobb egyetemünk ifjúsága tudta, mit csinált. Helyes a cél, amely felé halad, helyesek a módok, amelyek a cél közelebb hozatalára hivatvák.

Nektek, budapesti egyetemi ifjak, célotok elérését hatalmas, a hátatok mögött tömörülő gárda teszi lehetővé. Diákok ezrei törekednek egységes vezérelt alatt ugyanazon cél felé. Nemes a cél; nemes a ti törekvéstek; a siker koronája róla el nem maradhat.

Én, távol Budapesttól, egy vidéki város elég nagyszámú főiskolai hallgatói között, csak egy igénytelen jogász vagyok. Ha az én véleményem csatlakozik más véleményéhez, — ha eltér másétől — azon ugyan kevés változást hoz létre. Ti-nek azonban odafent Budapesten, nemes célotok eléréséhez nem a hatalmon ülő vezérekre, nem befolyásos egyénekre van szükségetek — csak lelkes közkatonákra. A gárdátokba állok, fiuk, s ha megsegít az Isten, felvetett eszméteknek fíradhatatlan harcosa leszek.

Félreértettem célotokat. És velem együtt félreértette az a debreceni ifjúság is, amely terveitek ellen egyhangulag és oly határozottan tiltakozott. Félreértette azonban — meg vagyok győződve róla — a vidék egész ifjúsága és félreértette az ifjúsági ügyekkel foglalkozó magyar közvélemény.

Ti vagytok, fiuk, az oka! Módotokban állott volna előzetesen megnyerni a magatok számára a vidék ifjúságát is. Módotokban állott volna terveteknek kedvező fogadtatásához előkészíteni az ország közvéleményét. Módotokban állott volna, — hiszen ti, ott fent Budapesten, olyan kedvező helyzetben vagytok, — mondom, módotokban állott volna mindez a pesti lapok révén, amelyek — tapasztalásból tudom, — oly örömet nyitják meg hasábjait a ti ügyeiteknek.

Ti felhasználtátok ezeket a hasábokat. Talán még egy, a főiskolai ifjúságot érdeklő ügyről sem írhatok annyit e lapokban, mint épen erről. De olyan hamis világításban, mostani felhívásokkal olyannyira ellenkező színben tüntették fel célotokat, hogy én azoknak alapján, — multkori cikkemet nélkülözhetetlennek tartottam. És helyeselte cikkemet, — talán csak a kifejezéseit nem, — a debreceni ifjúság is, amely okt. 22-én lényegében vele egyértelmű határozatot hozott, — épen az én indítványomra.

A nézetek tisztázására helyén való vol tehát az én cikkem, még helyénvalóbb a ti felhívástok.

Mint hogy pedig én a multkor ezen a helyen sértettelek meg titeket, — ezen a helyen is követlek meg érte.

Én, mint egyén sértettelek meg titeket, mint összeséget. Ti pedig, mint összeség sértettétek meg a debreceni ifjúságot, ugyancsak, mint összeséget.

Megsértettétek, fiuk, alaptalanul és helytelenül. Megsértettétek, mert nem ismeritek a mi ifjusági életünket.

A debreceni főiskolai ifjuság háta mögött soha senki nem állott, a debreceni főiskolai ifjuság aknamunkát sohasem végzett és az »ifjusági élet«, »az ifjui lelkek nemes vágyai és törekvéseinek« nem megmételmezője, de tápláló dajkája volt mindenkoron!

Mi a ti mostani vezéreitekkel sok tekintetben nem értünk egyet. Voltak tetteik a multban, amiket pedig látszólag helyesnek kellene tartani, s amelyeket mi mégsem tudunk helyeselni.

De azért a ti elleneseitek, a csuszva-mászva felfelé kapaszkodók eszközei mi mégsem vagyunk. Mi csak nem szeretjük a szélsőségeket. Pedig fiuk, ti is, a kapaszkodók is, igen gyakran estek szélsőségekbe. Szélsőségbe visz titeket »igaz magyar lelketek elnyomhatatlanul kitörő fellángolása«. Küzdjétek le fiuk, e nagy fellángollást! Szeressétek a hazát, — de ügyeinek vezetését hagyjátok az öregekre. Ti csak képezzétek magatokat a hazának!

Igy aztán odajutottam, ahová a multkor, — a politika mezejére. Én elismertem, hogy én hibáztam, — ha megsértettelek, — meg is követtelek titeket.

Ismerjétek be ti is, — hogy ti is tévedtetek! Politizálással vádoltok meg minket akkor, amikor mi kérve-kérünk, hogy ti ne politizáljatok! Van tinéktek odafent egy alkotmányvédő bizottságotok, — hagyjátok a politikát annak. Meg fog az tenni mindent, hogy a budapesti egyetemi ifjuság az ország közéletében az őt megillető helyet elfoglalhassa.

De a Diákszövetséget politikai jelleggel felruházni nem szabad!

Gondolkozzatok és cselekedjétek!

Matolcsy Sándor.

Hasszán papucsa.

Irta: Pap Lénárt.

(Folyt. és vége.)

Az volt az, amit Ali néhány nap előtt aláíratott vele.

— Látod — magyarázta Hasszán — itt van szép gömbölyű apró betűkkel megírva, hogy megengeded a lányodnak, hogy gyaur legyen és

az én feleségem, alá is irtad, a kalamusod pecsétjét is ráütötted, meg egy tinta-disznót is ejtetél a neved mellé. Olvasd el! — s ezzel odaadta neki. Nem választ engem el senki a feleségemtől — szólt, — s ekkor újra megcsókolta. A nagy ur nem fogadta el az irást.

— Nem ugy van az Hasszán, — szólt — én csak azt irtam alá, hogy ide költözhess a magyar piacra papucsot árulni.

Hasszán nem jött zavarba. Megfordította a papirlapot.

— Igazad van, nagyon igazad, *azt is* aláírtad!... Szép nagy betűkkel van megírva ezen az oldalon alatta itt van neved. Nesze, olvasd el ezt is — s átnyujtotta neki.

A hatalmas ur el látta már olvasni s minél tovább olvasta, annál bosszusabb lett, nagyot ütött öklével az asztalra, kiabált; de nem ért az már semmit, egészen rendén volt az irás, nem volt abba egy komma hiba sem, nem lehetett belekötni; végre visszaadta:

— Na fiam Hasszán! ezt megirtátok, mash Allah: jól megirtátok... ügyesen... üssön beléd a... (nem mondta, hogy mi).

Ekkor azután előjött a leánya s megsimogatta az öreg fehér szakállas arcát:

— De most már csak leülsz nálunk!

S az öreg nagyot sóhajtvá leült: — phü, ti gonoszok. — Hasszán meg egy cifra hosszuszáru gyöngyös-bojtos csibukot dugott a szájába, acél kovával tüzet ütve bele — onnan nézte, amint kínálta a papucsot.

— Na magyarok vegyetek papucsot... nagyon olcsó, csak tiz dénár és nyolc poltura... a talpa kecskeméti, a bársonya vásárhelyi, a himzése szegedi... vegyetek... jó papucs... timárok, kalmárok, magyarok... vegyetek.

A felesége meg sürgött, forgott, szedte el a vásárlóktól a tiz dénárt meg a nyolc polturát s ügyesen dobta a szegletbe levő nagy piros sójába, közbe meg olyan furcsán alakította az ajkait ahoz a magyar nótához, amit Hasszán dalolt:

Török bársony süvegem
Most élem gyöngy életem,
Bokréta van mellette,
Az én rózsám kötötte.

Ali pedig ott állott egy lánának támaszkodva, kezeiben egy kialudt csibukot lógatva, — nem akart a pokolra való sehogysem égni, hiába

töltött bele jó magyar dohányt Hasszán — jólelküen mosolygott, mikor látta a fiatalok boldogságát s olyan jól esett neki, ha a fiatal asszonyka megsimogatta napsütötte borostás arcát, talán csillogott is a szemében egy könnycsepp s végigfolyt azon a mindig hamisan mosolygó arcon.

A doktorleány.

Az egész vármegyében híres volt szépségéről a mi kis falunk doktorának három lánya. Az egész megye fiatalsága tüzből égett értök, s boldog is volt az, kire rávillant sugára azoknak a csodásan szép szemeknek. Az egyiké fekete, mint egy sejtelmes éjszaka, bársonyos nagy barna szemű a másik, de a legszebb a legkisebbé volt: most nevető kék, mint a napsugaras ég, ha pedig félig lehunyta szemének kékjére oly sajátos árnyat vető hosszú fekete pilláit, mily ábrándos léleknek volt tükre e szem! Egyik pillanatban a téli égből hidegségében ragyogni, a másikban lobogó lánggal elővillanni — ez volt ennek a szemnek, ennek a léleknek örök rejtélye, férfi sziveknek lázba hozója, elszédítője...

Tizenhét éves ha volt a kék szemű doktorleány, Lili, mikor a két nagyobbik nővére férjhez ment. S mi történt ekkor: nem hogy megfogyott volna a kérők száma, hanem megsaporodott. Óh, mily gyönyörűség volt az neki kimondani dacosan, mint a mesebeli király kisasszony: »Ez sem kell, ez sem!« Pedig volt a kérők közt gazdag ember is, szép ember is, de szeretni talán egyik sem szerette úgy, mint a mi kis jegyzőnk. Soha olyan imádó, fanatikus szerelmet! Megkérte a kezét kétszer — hiába; könnyögött előtte térden állva, könnyes szemmel harmadszor is, de a lány csak a fejét rázta. Mert ő várt más valakit; hogy milyen lesz az, szép-e, daliás-e, mit bánta ő, csak azt akarta, hogy gazdag, hatalmas ember legyen. Mert a mi kis jegyzőnk csak talán a városig tudta volna elvinni, ő egy országot akart lába előtt látni; mert a mi kis jegyzőnk csak mezei virágot tudott volna neki csokorba szedni, ő térdig akart a rózsában járni; mert a mi jegyzőnknek csak egy verandás meleg kis falusi otthona volt, neki palota, nagy, hideg palota kellett. És várt. Várt sokáig. Nem vette észre, nem akarta észrevenni, hogy fogynak a kérők, hogy hullatgatja szirmát, veszti színét, illatát a rózsza, mert már őszre jár. Egyik tavasz a másikat érte, ő még

mindig kérdezgette tükrétől: »Ugy-e szép vagyok!?« De hogy megrettent, hogy felsirt, mikor megpillantá hajában az első őszszálakat. Hiába tépte ki, szemébe mondta kegyetlen hidegséggel a tükre: Vén lány vagy, vén lány.

És erőt vett rajta valami gyermekes dac. Kezdte magát hitegetni, hogy ő még fiatal, hogy ő még szép és azt vélte, hogy mosolyával e hitben tartja az embereket is. Csak akkor borult le kis szobájában sirva, mikor látta nővéreinek csendes boldogságát abban az irigyelt, puha családi fészekben. Ilyenkor érzett valami sajgó fájdalmat, ilyenkor érezte, hogy olyan egyedül van. És egyszer csak valami bolondos gondolata támadt; előbb ott melengette szívében, aztán elkezdte titokban, mosolyogva beszélni az embereknek, hogy ő — igen férjhez megy a — csendőrőrmesterhez. Hiába kéri, hiába akarják lebeszélni annál állhatatosabban ragaszkodik szándékához és egy napsugaras őszi délután mirtuskoszorút tűz a hajába, fehér menyasszonyi ruhát vesz magára.

A templom kertjét sárga akáclevelek borították, de az orgonafán új virág nyilott. — Másodvirágzás volt.....

A templomban meg homályos sarokban ült egy öreg asszony mellett egy sápadt ember, haja már őszbe vegyült.

Ki ismerne rá benne a mi jegyzőnkre? Oly rég került el tőlünk, hogy mire visszatért meglátogatni édesanyját, ismerőse is alig-alig akadt. Isten tudja, mi vonta oda a templomba, egy kis imádság lemorzsolása-e, vagy talán más...

Valami szeliden bongó zsolozsma csendült meg. Az őszi napsugár mosolyogva tüzött be a templomba, ahol egy menyasszony mondta fátyolozott hangon a pap után az esküt. És ott a homályos sarokban szívébe nyilallott annak a sápadt embernek az a hang. Egy pillanatra úgy érezte, mintha összetörne a lelkében oly régen élő nevetőkékszeme doktorleány emléke, de amint a bágyadt napsugár rátűzött a doktorleány hajára, fehér ruhájára — megcsapta lelkét valami édes emlék illata, tavaszi verőfény ömlött át szívének régi bánatán, — s amint a menyasszony mögött bezárul a templomajtó, felugrik... utána akarja kiáltani... Lili..., Lili .., de fájdalmasan belenyilalik reumás lábába... hangja elcsuklik és két meleg könnycsepp gördül le csendesen az arcán...

S. Hajdu Sándor.

A főiskolai ifjuság a képviselőházban.

A jövő márciusban városunkban tartandó országos diák nagy gyűlésnek az országos diák-szövetség megalakítása után legfontosabb tárgya az, hogy a főiskolai ifjuság is befolyhasson az ország kormányzatába, más szóval, hogy a főiskolai ifjuság is elküldhesse a maga képviselőit a képviselőházba. Különös fontossággal bír ez a dolog a mai viszonyok között, mikor az ország lakosságának minden rétege megmozdult és egy nagy részének jelszavává vált az, hogy eddig politikai jogokkal nem bíró, szerintük hazátlan bitangoknak nevezett tömegnek is be kell folynia az ország kormányzásába, azoknak is meg kell adni a választói, illetve választhatósági jogot. Nem akarom most azt fejtegetni, vajjon helyes-e, vagy nem az általános választói jog, ezt nálam hivatottabbak bírálják meg, de mindenesetre nekünk is, ifjuságnak, kik majdan hivatva leszünk az ország sorsát irányítani, ki kell fejtenünk nézetünket, akarjuk-e, hogy minket is képviseljenek a képviselőházban vagy nem.

Ha valaha létesül hazánkban az általános választói jog, akkor kívánnunk kell, hogy a képviselőházban a főiskolák ifjuságának képviselői is helyet foglalhassanak. Kívánnunk kell, mert ez esetben féltő, hogy oly elemek jutnak többségre azon a helyen, hol évezredes alkotmányunk legszentebb talpkövei vannak lerakva, amelyek törekvései a magyar államisággal határozottan ellenkeznek. Azonkívül óriási lesz az oly választók száma, kiknek szellemi műveltségük sokkal kisebb, mint az ifjuságé. Az első esetben a magyar ifjuság közismert hazafisága védpajzsként állana a hazafiatlan törekvésekkel szemben, az utóbbiban szellemi erőnkkel legyőzve magunkhoz ragadnánk az uralmat, melyet igyekeznénk a legbékésebb lobogó alatt vezetni.

Ha azonban az általános választói jog nem létesül meg, nézetem az, hogy ellenezni kell a választói jog ránk való kiterjesztését. Ugyanis az előbb említett két indok magától elesik. Az ifjuság még kiforratlan, magának is vezetőre van szüksége. Rossz vezér mellett csakhamar oly célok megvalósítására törekednék, melyek a hazafiatlanság vádját vonnák maguk után. Nem kell messzire visszamennem, csak a keresztmozgalmakat említem meg, hogy mire vezetik az ifjuságot a hibás cél, a rossz vezetők.

Már ma is sok panaszra szolgáltat okot, hogy a magyar ifjuság sokat politizál és ez a politizálás elvonja a komoly tanulmányoktól. Ha ezen vád nem is felel meg teljesen a valóságnak, — hiszen én nem is tartom magyar ifjunak azt aki valamennyire nem érdeklődik a napi politikai események iránt, — de mindenesetre van valami alapja, mikor egyes ifjak, nem tudni szereplési vágyból, vagy, mert már annyira belemerültek a politikába, nem tudják kivonni magukat az utcai tüntetés förtelméből és még életüket is kockáztatják, mert azt hiszik, hogy a söpredékkal verekedni érdem és ezáltal majd ismert névre tesznek szert. Pedig tévednek! Ha megkapnánk a választói jogot, féltő, hogy ez az elfajulás még nagyobb mérveket öltene, az utcai tüntetések még gyakoribbak lennének.

De még egy veszedelmesebb jelenség merülne fel. Az egyik intézet a másikat vádolná hazárulással, sőt ez a visszavonás még egy intézet kebelében is fájdalmas sebet ejtene és örökre semmivé tenné azon nagy tervet, melyen elődeink már évek óta munkálkodnak, s amely márciusi nagygyűlésünknek legfontosabb tárgya: az országos diák-szövetséget. Nagy áldozat lenne ez azért a jogért!

Szokássá vált nálunk a művelt nyugatra hivatkozni, az ottani példák után indulni. De szeretném látni, ki hivatkoznék itt nyugati példákra, ki akarná nekem bebizonyítani, hogy a nyugati főiskolai ifjaknak van választói joguk. Franciaország, a felvilágosodottság zászlóvivője, nem adta meg a főiskolai ifjuságnak a választói jogot. Hasonlóképp nincs választói joga az osztrák, német, holland, svájci tanuló ifjaknak. A legbuzgóbb kutatás mellett is csak az angolországi, cambridgegi és oxfordi egyetemek ifjait találtam, mint olyanokat, akiknek képviselői állítólag bennülnek az angol alsóházban. De ne feledjük, hogy Anglia államisága ki van építve, míg Magyarország arra a pontra csak hosszú évek küzdelmei után fog juthatni.

Egyetlen érv, melyet ellenem felhozhatnak az, hogy a mai választási rendszer szerint vannak olyanok, akik politikailag éretlenebbek, mint az a 18—22 éves főiskolai hallgató. Ámde talán elfeledi, aki ezt mondja, hogy az ilyen elem egy kerületben elenyésző csekély és a választást nem befolyásolja, míg például egy főiskola tulnyomóan

oly hallgatókból áll, akik a politika fondorlataihoz még egyáltalán nem értenek.

Véleményem ebben a dologban tehát az, hogy ne vágyják a magyar ifjuság a politikai jogokra, maradjon a saját ügyei mellett, gondoljon azokkal. Van a magyar ifjuságnak elég pártfogója, aki szíven viseli ügyeit, felszólal érdekében mindenütt, ahol veszélyeztetve látja azt. Iparkodjék inkább a magyar ifju arra, hogy ott állja meg helyét, ahol arra szükség van. Ne engedje veszélyeztetni eminens érdekeit, de ne iparkodjék oly jogokat szerezni, amelyek veszedelemmel járnak rá nézve!

Fráter Szabolcs.

Gondolatok.

Abból az alkalomból, hogy Debrecen egyik követe, az ősz Thaly Kálmán megjelent soraink közt és személyesen akart előfizetni a Főiskolai Lapokra, bátorkodom pár szót a politikáról idejegyezni. Hogy lapunk irodalmi irányzata dacára jogom van erre, az senki előtt sem lehet kétséges. A magyar történet minden lapja bizonyítja, hogy a politikai változással karöltve jár az irodalmi reform, úgy, hogy midőn új irányt jelezhetünk közéletünkben, akkor az irodalom, a költészet új ösvényre térését, új elvek érvényesülését is várhatjuk. Csak a XX. század első felére kell utalnom, midőn költőink és államférfiaink egymástól nyerték a kölcsönhatást az új Magyarország kiépítésének munkájában. S ha teljesen jártas volnék a politika utvesztőjében, merem állítani, ki lehetne mutatni a köz- és irodalmi élet összefüggését 67 óta is. Így csak az eredményt konstatálhatom. Valamint parlamentünk az idegen akarat érvényesülését palástolta már hosszú idők óta, irodalmunk szintén nyugati eszmék szolgálatába szegődött, idegen elveket, szellemet uralt. Arany — híres mondását — költészetünket tegyük előbb nemzetivé azután művészivé, — ifjabb íróink úgy értelmezték, hogy most immár a nemzeti túlhaladott álláspont, a művészi tökély a főcél s e törekvésükben mintákat a nyugati írók közt kerestek. Így történhetett meg, hogy elsősorban a költészet eszköze, a nyelv vesztette el nemzeti jellegét s ezzel együtt erejét; finomsága, zengzetessége, csiszoltsága igen szokszor erőtlenséget takart. De míg a politikai küzdőterén megindult már a tisztító folyamat, titáni harcát

vivja már a nemzet, addig az irodalom mezején eddig még csak kísérleteket láttunk. A nagy reformer, az új Vörösmaty vagy Petőfi, ki e küzdelemnek Tyrtaeusává szegődnek, még késik, de hogy el kell jönnie, azt a nemzeti haladásnak ezredéves történetünk tanúságaiból megkonstruált törvényei írják elő. Ilyenféle gondolatok rajzoltak agyamban, mikor az agg kurucot néztem. Hiszen ő a politikus mellett a nemzeti költészet egyik istápolója, a Rákóczi kor történetének főismertetője.

Minthogy a cikk fölé irt cím sok mindent megenged, ideírok még egy reflexiót, mit szintén összeköttetésbe lehet hozni az irodalommal. A nemrég elhalt Beöthy Ákos nagy könyvét olvasva megragadta figyelmemet egy fejezet, mely az 1847-iki országgyűlésnek, Kossuth és vezértársainak királyhűségéről szól. Nem volt alkalom, melyet Kossuth meg nem ragadott volna, hogy a politikai reformok szükségességének hangoztatása mellett az uralkodóház iránti ragaszkodásunkat is kifejezésre juttassa. Ferenc József főhercegnek Pestmegye üléstermében történt megjelenése, István nádor megválasztása s főképp Ferdinándnak az országgyűlést megnyitó, magyarul elmondott pár szava a lelkesedésig fokozták azt. De a költők köréből disszonans hangok vegyülnek be a közörömbbe, Petőfivel élükön fegyverről énekelnek s jóságuk egy év múlva testet öltenek. Kitért a szabadságharc, melybe készakarva kergették a nemzetet. E jelenségből pedig az a tanulság, hogy a jövő alakulásainak legérzékenyebb mutatója a költészet. Biztosabban jósolhatunk belőle, mint a közélet harcosainak szavaiból. Hogy miért ez megint más lapra tartozik.

K.

Katona dalok.

(A Bulyovszky-féle pályadíjjal jutalmazva 1905-ben. —
Irtá: ifj. Vályi Nagy Gusztáv végzett joghallgató.)

I.

*Nagy az utca, nagy a sár, szűk a palló
[rajta,
Besározom a csizmám, ha átmegyek rajta,
Mit mondanak majd a lányok — ej, mi
[gondom rája,
Katonának visznek engem ugyis nem-
[sokára.*

Az az ujság minálunk, lakodalom lesz ma,
Bodor Örzsét most viszik épen a templomba
... Ott az egész falu népe... ej, mi gondom
[rája
Katonának visznek engem ugyis nem-
[sokára.

II.

Irom leveletem Bécsnek városából,
Az közepin való magos kaszárnyából,
Vagyon itt palota, torony ezer számmal
Nem győzőm csodálni a szememmel szám-
[mal.

De a gondolatom ott van kigyelmednél
Lelkem anyám, lelkem...
Nem fut el az idő nehezen előlem,
Van jó meleg gúnyám, kenyerem, sóm
[bőven,
De vagyon hazulról száz-meg száz kér-
[désem,
Az Isten megáldja, írjon sokat nékem.
A kis Julcsa írja, kigyelmed diktálja
Lelkem anyám, lelkem...

Hogy ereszt a buza, mi hir esik arra?
Volt-e elég eső az őszi ugarra?
S a levele végén néhány sorocskába
Írja meg, mint vagyon élete folyása
A Bodor Örzsének — ezt el ne feledje
Lelkem anyám, lelkem

III.

Kapitány ur kérem
Hallgasson meg éngem,
Beteg vagyok érzem, lelkem, testem fáradt,
Nem a fegyver súlyos, nem a dolog fáraszt;
Hiszen két tenyerem most is attól kerges
... A levegő öl meg .. a levegő mérges...
Kapitány ur kérem,
Ugy-e megért éngem?:
„Kehrt euch, laufsritt, marsch... marsch!“

Kapitány ur kérem
Hallgasson meg éngem,
Ha itt kell is halnom, magamat nem bánom
Csak elhagyott, árva, jó anyámat szánom
Tudom eleresztne, tudom elbocsátna,
Ha szavam megértné, ha szivembe látna.

Kapitány ur kérem,
Most már megért engem?
„Kehrt euch, laufsritt, marsch... marsch!“

IV.

Kimenőnk volt tegnap...
Sarkantyú a csizmán, mente a félvállon,
Ugy sétáltunk végig az nagy promenádon.
A sok puccos dámák,
Járták a bolondját;
A bécsi legények
Kitérték szegények,
Előttünk, utánnunk
S hogy rájok találtunk
Összekeveredtünk,
Összeverekedtünk.
Magam is, magam is bizony megvéreztem,
Hogy a falunkbeli Pestát védelmeztem.
Spítálba kerültünk oztán mind a ketten,
Az nyirkos trózsákra,
Onnan a fogházba;
Szigoru eggyesbe
Kemény vasba verve.
Csak az egy vigasztal,
Hogy majd a tavasszal
Virágfakadáskor,
Orgonanyitáskor
Piros pünkösdjére
Két kis hetecskére
Haza eresztenek...

V.

Fujják már a takarodót
Odakint a vártán;
Nem jön álom a szememre,
Sóhajtozok elmerengre
Idebent a párnán.

Hazajáró gondolatom
Messze, messze száll már,
... Ott fekszem a buza tarlón
Cifra szűröm a takaróm,
Friss kéve a párnám.

VI.

Fut a gőzös kereke, gyorsan, mint a táltos,
Két oldalról, elmarad sok falu, sok város;
Hej, de mégis sebesebb gondolatom nékem,
Akáclobos falumban időzik már régen,
Lent a falu végén.

Hangulat.

A dátumot már nem tudom... de
Ha jól emlékszem — juniusba volt,
A dátum különben egyre megy,
Fő az: hogy ép sütött a hold
És mint ily fényes alkalomkor,
— Hogy rég megírták a poéták —
Oly bódító volt a platán
És csattogott a csalogány.

Őn karomba tette szép fehér kezét
— A platánon ép átsütött a hold —
S én lázasan epedve néztem,
Hisz oly kivágott blúza volt...
Éreztem szóval, hogy nekem most
Soha ily csábos alkalom!
Valami szokatlant, regényest,
Romantikust kell mondanom!
Illat... virág... költészet... szerelem...
Prózába' mondjam... versbe szedjem?
— Tegezzem... igen... de mégse'
Saphót s Anakreont idézzem?!
S kérdőleg míg néztem szerte-széjjel,
Őn felém nyújtá szép, fehér kezét
S kacagva mondá... Isten önnel...!
Szép álmokat... Jó éjt!

Julow Viktor.

Megsüveglem biró uram.

Megsüveglem biró uram,
Van nekem egy vétkem :
Megcsókoltam a babámat,
Oszt kamatot kértem.

Nem is egyest, hanem százast
Verjenek hát vasra;
Nem tudtam úgy hamarjában
Mi egy csók kamatja.

*

Ily dologban bölcs vagyok én,
Ilyesmíhez értek;
Nem véték ez, Jancsi fiam,
Sohasem volt véték.

Csak oszt az ne vegye zokon,
Aki csókját mérte —
Hogy százast kamatot kapott
És ezrest várt érte.

Fényes Jenő.

Emlék.

Valahol messze,
Valahol messze:
Csókba fürösztik
Nappal meg este.

Csókba fürösztik,
Szivökre zárják,
Szivökre zárják
És úgy imádják.

Óh nem, nem vágyok
Közéjük s érzem,
A lelkem ott jár,
Ott észrevétlen.

S a boldogságba
A mosolygásba:
A lelkem mintha
Borusra válna.

És eltűnődöm:
Az a végzetünk,
A sors kacagva
Játszék csak velünk...

Hogy csak kidobjon
Az áradatba,
S az áradattól
Üzve, ragadva

Bolyongunk benne
Ott a többivel?
Amiért küzdünk
Sohsem érzük el...

Kiért odadnánk
Mindent, hirt, nevet,
Az a szivünket
Sohsem érti meg.

S ki jönne hozzánk
Édes boldogan,
Attól a szivünk
Száz mértföltre van.

Boauergész.

Színház

— Az ember tragédiája. —

Az eddigi szini idény legjelentősebb mozzanatának nevezhetném talán, hogy Zilahy Gyula debreceni színigazgató színrehozta Madach klasszikus alkotását: de nem nevezem annak; nem azért, mintha így gondolnám sokat mondok fennebbi kijelentésemmel, hanem épen azért, mert azt hiszem-midőn látjuk, hogy egy vidéki színházban „Az ember tragédiáját” belbecséhez méltó külpompával adják elő; a nagyszerű, fenséges gondolatok, óriási anyagi áldozatok árán létrehozott nagyszerű szintéren hangzanak el, nem egyszerűen egy szini évad jelentős mozzanatáról van szó,

hanem ünnepet ülnek Thália templomában: — favete linguis.

Milyen szép lett volna, ha ezen az ünnepen épen olyan nagyszerű lett volna a nagy író minden gondolatának interperntálása, mint amilyen nagyszerű volt a fényes diszleteknek csoportja, melyek között életre láttuk kelni a drámai költemény alakjait, melyek között ott láttuk lejátszódni az örök ember örök harcait! Ábrándnak igen szép ez a gondolat; de el kell ismerünk, hogy merész és jogtalan követelés volna ha jó, de nem elsőrangú művésztől — a minő szerintem egy országban egyszerre öt-hat van — tökéletes alakítást kívánunk oly szerepben, melynek megértése is csak rendkívül nagy filozófiai és lélektani tanulmányozás alapján válik lehetővé, — pedig a megértés a művészi interpretáláshoz képest még gyerekjáték.

Értem különösen a Lucifer szerepét. Nem láttam, hogy alakította Szakács Andor ezt a szerepet az első előadásokban, — valahol olvastam, hogy nem domborította ki eléggé a démoni vonást. Ezt olvasva, magamban őszinte örömmel üdvözöltem a Szakács Andor felfogását: — azt gondoltam, alapos és mély tanulmányok alapján rájött, hogy a Madách Lucifere nem egy intrikusságát mindenáron előtérbe tolni akaró ördög, hanem a hideg ész és rideg logika képviselője; kinek szemében az érzelmi momentumokra való hallgatás dőreség. Mikor megnéztem a darabot, csodálkozva láttam — nem tudom, az említett kritika hatása alatt; vagy, mert én más szemüvegen át néztem a darabot, mint a fenti megjegyzés írója, — hogy tulságosan igyekezett démonni vonásokkal bevonni a Lucifer szerepét. Meg kell jegyeznem, hogy akik jártasak a világirodalomban, azok tudhatják, hogy „Az ember tragédiája“ Luciferében hasonlíthatlanul sokkal több vonás van a Byron „Kain“-jának Luciferéből, mint a «Faust» Mephistopheleséből. Kain Lucifere hatalmas alak, minden sátáni külső nélkül, szépsége és fensége csodálattal tölti el a földi ember szívet: — ilyenforma „Az ember tragédiája“ Lucifere is; — a drámai költemény egy-két kijelentése legfeljebb formailag tekinthető ennek cáfolásául, de a lényeg mindig a mellett szól, hogy ez a Lucifer az Ur előtt hitvány ugyan, de ember előtt külsejével is imponáló és hatalmas. Ez a Lucifer, minthogy csak az értelem előtt hódolva

minden nemes érzelmet lenéz, ellenszenyes ugyan, de külsejére nézve nem visszataszító s intrikuságanem ferdésre festett szempilláiban, hanem elvei lényegében rejlik. Kár, hogy Szakács Andor nem így fogta fel Lucifer szerepét, s megjelenése és arcjátéka sokszor felkeltett illuzióinkból! — mert értelmes beszédmodora, s az előadásában rejlő meggyőző erőnek, hiven visszatükrözöttetett filozófiának gyakori megnyilvánulása arról tanuskodnak, hogy hivatott ennek a szerepnek hatásos ábrázolására. Valahol olvastam, hogy az intrikust ábrázoló színésznek sohasem szabad arcára s magatartására írva lenni e-szavaknak: „Ich bin der Teufel«. A kenyérkeresetből író kritikusok színvonalán felülemelkedő bírálóknak, kik mélyebben hatolnak egy-egy alkotás lényegébe, el kell ismerniök emondás igazságát.

Ádám szerepében két színészt láttunk felváltva játszani. Hogy ez árt az előadás egyöntetőségének, az nemcsak a debreceni közönség egyhangú véleménye, hanem kézzelfogható igazság is. Ternyei játéka helyes felfogásról tanuskodott s néhol, mint p.l. a francia forradalom jelenetében művészi magaslaton állott: Jeszenszky és Deésy, ámbár alakításuknak voltak árnyoldalai is, igyekeztek hü tolmácsai lenni Madách szellemének s több jelenetben kiérdemelték a közönség osztatlan tetszését. Békés Gyula, aki Péter apostolt alakította, kis szerepében is művészi magaslaton állott.

Könyvszemle.

Régi okiratok és levelek tára. Dr. Kardos Samunak, a régóta ismert nevű kiváló írónak szerkesztésében új, az irodalom és történet köréből vett tárgyakkal foglalkozó, fenti című havi folyóirata első száma október 15-én jelent meg. Felesleges ecsetelnünk azt az irodalmi és kulturális szolgálatot, melyet ez a folyóirat teljesíteni hivatva van, hiszen a jelennek biztosítéka s a jövőnek alapja mindig a múlt s eme nagy történelmi múlt legjelentősebb mozzanatait képezik, vagy legjelentősebb mozzanatával foglalkoznak a nagy férfiakról eredő, vagy nagy eseményeket tárgyaló régi okiratok és levelek.

Kardos Samu egyénisége teljes garanciát nyújt arra nézve, hogy ez új vállalatban ismertetett okmányok bizonyára érdekesek és értékesek lesznek; valamint garanciát nyújt erre nézve az a már megjelent első szám, melynek gazdag és változatos tartalmát itt közöljük. Kardos Samu: Beköszöntő. Zoltai Lajos: A sz. kir. városi rangra emelt Debrecen első esztendeiből. Oláh Gábor: Kossuth Lajos hadi tudósításai. Ujhely Géza: Kossuth Lajos értekezései az éhségmentő intézetekről. Dr. Kardos Samu: Ujfalvy Sándor emlékiratai 1854—55-ből. Szinnyi Gerzson: A sárospataki evang. ref. főiskola története 1531—1661-ig.

Az adattárban a következő okmányok vannak közölve: Dr. Magosházy Béla és dr. Mihály János: Hunyady János és V. László adománylevele. Dr. Kardos Samu: Báró Jósika Miklós kiadatlan levelei. Dr. Kardos Samu: Széki gróf Teleki család históriája 1609—1839-ig Szász Pétertől. Dr. Kardos Samu: Báró Vesselényi Miklós ifjúkori naplőfeljegyzései. Dr. Kardos Samu: Kossuth Lajos budapesti fogságából irt levelei. Zoltai Lajos: Debreceniek a szécsényi országgyűlésen. Dr. Kardos Samu: Báró Wesselényi Miklós ifjúkori levelei. Kelemen Gábor: Hajduböszörmény a szabadságharcban. Dr. Lengyel Miklós és dr. Kardos Albert: Pánczél Sámuel utlevele 1767-ben.

Ezekon kívül van ez első számban szó folyóiratok szemléléről, továbbá van vegyes rovat s négy melléklet is van a könyvben, mely egyébiránt Debrecen város tanácsának nemes és elismerésreméltó támogatásával adatott ki. Előfizetési díja a folyóiratnak egy évre 12 kor., fél évre 6 kor., egyes füzet ára 1 kor. s az előfizetési díjak a szerkesztő címére (Debrecen, piac-u. 58. sz. I. e.) küldendők.

Magyar Gyorsírás. Az ily című gyorsírási lapnak ez évi első száma október 25-én jelent meg Egerben. A lap, melynek főszerkesztője Kozma János, felelős szerkesztője pedig Bendik István, ügyesen van összeállítva s változatos tartalmáért ajánlhatjuk gyorsíróink figyelmébe. Külön-

ben havonként kétszer jelenik meg s előfizetési ára egy évre 5 korona.

Gyermeknaptár. Az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában (IX, Ernő-utca 11-13.) megjelent az 1905|6. évi gyermeknaptár, melynek minden eladott példánya után az Eötvös-alap 2 fillért kap a magyar tanitóság özvegyeinek és árváinak segélyezésére. A gyermeknaptárba elbeszéléseket és verseket irtak többek között Bársony István, Király Gizi, B. Büttner Lina, K. Nagy Sándor, Monostori Károly, Fülel Sz. Lajos, és Ferke Ágost. Ára 10 fillér. Minden állatvédő, minden gyermekbarát rendeljen az Országos Állatvédő-egyesülettől, az összeg előzetes beküldése mellett, nagyobb példányszámot ezen könyvecskéből, mely nemcsak kitűnő tartalmat nyújt, de melyet rendkívüli olcsósága folytán a legszegényebbek is megvehetnek. Aligha kínálkozik jobb alkalom, hogy ily csekély kiadással a gyermekeknek nagyobb örömet szerezzünk s őket ugyanakkor oktassuk, erkölcsüket nemesítsük és emellett a magyarországi tanitóság özvegyeit és árváit is segélyezzük. A könyvecske tartalma valóban a legalkalmasabb arra, hogy a gyermekek szívébe szánalmat és könyörületet oltunk. Melegen ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

Ifjusági hírek.

Október 31. A feformáció hajnalhasadásának 388-ik évfordulóját ünnepelte meg akadémiánk ifjusága október 31-én. Az ünnepeket a Hittanszaki Önképző Társulat rendezte és pedig két tartalmas műsorú ünnepélyben adott kifejezést azoknak a kegyeletes és ünnepies érzelmeknek, amelyek mindnyájunk szívét átjárják a szellemi felvilágosultság, a lelki szabadság életreébredésének ünnepén. Az első emlékünnepelely a gályarabok emlékoszlopánál volt és délelőtt fél 11 órakor vette kezdetét, a következő műsorral: 1. „Térj magadhoz drága Sion“ előadja a főiskolai énekhar. 2. Emlékbeszéd, tartja Takács László 4. th. 3. A gályarabok emlékoszlopát megkoszoruzza Gulácsi Anna urleány, az ev. ref. tanítónőképző intézet növendéke. 4. „Az Isten a mi reménységünk“, előadja a főiskolai énekhar. 5. Szavalat, tartja Boros Jenő 1. th. 6. XXXIII. zsoltár, éneklí a közönség. Délután pedig 5 órai kezdettel a főiskola disztermében lesz emlékünnepelely, melynek programja a következő: 1. „Áldjuk Istent“. Hauptmann. Előadja a Főiskolai Énekhar Mácsai

S. vezetése mellett. 2. Az ünnepélyt megnyitja Csiky Lajos theol. akadémiai dékán, a H. Ö. T. felügyelő tanára. 3. Szavalat. Tartja Peleskei Sándor hittanhallgató. 4. Felolvasást tart Papp László senior, a H. Ö. T. elnöke. 5. Vieuxtemps. Fantasia appassionata. Hegedűn előadja Podolszki Margit urhölgy; zongorán kíséri Balogh István joghallgató. 6. Szavalat. Tartja Földessy József hittanhallgató. 7. „Erős vár a mi Istenünk“. Wagner F. Előadja a Főiskolai Énekkar Mácsai S. vezetése mellett. Az ünnepélyek lefolyásáról a részletes tudósítást jövő számunkban közöljük.

A M. I. Ö. T. október 21-én gyűlést tartott, amelyen a megjelent tagok két igen sikerült felolvasást és egy élvezetes szavalatot hallgattak meg. Az egyik felolvasó Kósa Lajos 2. th. volt, aki Homeros Iliása címmel egy humoros elbeszélést adott elő a hallgatóság nagy tetszése mellett, amelyért a társaság jegyzőkönyvi köszönetben részesítette. Peleskey Sándor 1. th. szavalt ezután Ábrányi „Keresem az Istent“ című költeményét, sok igyekezettel bár, de kevesebb eredménnyel. Szavalatával közép-sikerült fokozatot nyert, ami nagyrészen annak tulajdonítható, hogy ez a filozofi gondolatokban bővelkedő költemény több tanulmányt kíván, mint amennyit a szavaló ráfordított, előadásához pedig hatalmas organum. mindenképp pedig kiváló színező talentum szükséges. Az utolsó számot Vidovich Ernő 1. jh. töltötte be, két költeményének felolvasásával. Az a szelid, majdnem szentimentális, de azért természetes hang, amely ezeken a költeményeken végigvonul, nem tévesztette el hatását s a Társaság a felolvasónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Október 28-án szintén gyűlést tartott a M. I. Ö. T., amelyen azonban az elnöki előterjesztések fölött megindult vita oly hossza nyult, hogy a különben élvezetesnek ígérkező program meghallgatására idő nem maradt. Óhajtott volna, hogy az ilyen felesleges, időtrábló viták elkerültesse a jövőben, annyival is inkább, mivel a M. I. Ö. T. alapszabályai szerint a választmány határozatainak előterjesztése fölött vitának helye nincs és ezen ügyekben a Társaság csak egyszerű szavazással határoz.

Akadémiai Tornakör. Régebben fölmerült már ifjuságunk körében az az eszme, hogy egy olyan Tornaegyletet kell felállítani akadémiánkon, amely egyfelől megkímélje az ifuságot attól a nagy költségtől, amelylyel a városi tornaegyletbe való beiratkozás jár, másfelől pedig nagyobb cselekvési teret nyisson annak a nemes célnak, amelyet általában a tornakörök szolgálnak: az ifuság testi nevelésének. Ebben az ügyben tanácskozott akadémiánk ifjusága azon a gyűlésen, amelyet október 12-én tartottak Miszti Mihály elnöke alatt. Mózes István 3. th. indítványára határozatképen kimondta a gyűlés, hogy az Akadémiai Tornakört felállítja, folyamodványban kéri az akadémiai tanácsot, hogy ezt engedélyezze, s a kollégiumi tornatermet erre a célra engedje át. Egyben pedig átiratot intéz a városi Torna-egyletnek, amelynek szövegezésével és az akadémiai tanácshoz intézendő kérvény szerkesztésével Mózes Istvánt bizza meg. Az előkészületek

már folynak az A. T. felállítására és az eddigi megállapodások felett egy közelebb összehívandó ifjusági gyűlés fog határozni.

A Joghallgatók Segítő Egyesülete már megkezdte jótékony működését. Közelebb tartott választmányi gyűlésének határozata szerint 540 koronát osztott ki szegényebb sorsu joghallgatók között ingyen segélyképen. Ugyanezen egyesület jótéteményéből 34 joghallgató részesült ingyen könyvsegélyben.

Ifjusági nagygyűlés. Október 22-én nagygyűlést tartott akadémiánk ifjusága. Miszti Mihály elnöke alatt. Az első tárgy Matolcsy Sándor felszólalása volt, aki a következő határozati javaslatot terjesztette a nagygyűlés elé elfogadás végett: A debreceni főiskola ifjusága tiltakozik a budapesti egyetemi ifjuság egy töredékének azon önkényes eljárása ellen, amellyel az orsz. Diákszövetséget olyaténképen akarja megalakítani, hogy az általa fölállított Fővárosi Diákszövetségbe óhajtja bevonni a vidék ifjuságát is. Tiltakozik továbbá a budapesti ifjuság e töredékének azon eljárása ellen is, amellyel az orsz. Diákszövetség ügyét az ezen iskolai évben Debrecenben tartandó Diák-nagygyűlés elé tartozónak tartja és végül határozatáról a vidék összes főiskoláit értesíti s őket hasonló állásfoglalásra kéri föl. Ifjusági nagygyűlésének Matolcsy Sándor határozati javaslatát egyhangulag elfogadta és megbizta H. Kiss Pált és Matolcsy Sándort a vidéki főiskolákhoz intézendő átirat megszerkesztésével és ezen átiratban a határozat részletes megokolásával. Jelen számunk e kérdéssel vezércikkében foglalkozik, szükségtelennek tartjuk tehát azt e helyen bővebben tárgyalni. A gyűlés további folyamán Takács Andor javaslatával foglalkozott, amelyben indítványozza, hogy az ifjuság foglaljon állást a tüntetések tárgyában.

Indítványozza hogy: 1. mondja ki az ifjusági nagygyűlés elvi határozatban, hogy ezentul minden az ifjuság nevében meginduló mozgalom a szabályszerűleg egybehívott ifjusági nagygyűlés előleges megkérdezése és hozzájárulásával történhessék.

2. Intéztessék az iránt kérvény a tanári karhoz, hogy méltányolható esetekben engedélyeztessék oly ifjusági nagygyűlések tartása is a kollégium falain belül, melyeken az ifjuság a jelenlegihez hasonló válságok idején minden politikai pártszínezet kerülésével hazafias érzelmeinek nyilvánulást adhasson és magatartása felett határozthasson, mert az ifjusági nagygyűlés helyesli a tanári kar jelen gyakorlatának tendenciáját, amennyiben az ifjuságot a tulságba vitt politizálástól elvonni akarja, belátja, hogy ez ellenkezik az ifjuság tulajdonképeni feladatával, de úgy gondolja, hogy midőn rendkívüli esetekben az ifjuságnak is hazafias érzelmeiről kötelességszerűleg bizonytságot kell tenni, ez csak az üggyhöz és az ifjusághoz is méltóbban történhetik, ha a tudomány komoly csarnokából ered. 3. Midőn ily gyűlés tartható nem volna, minden mozgalom vezetése az ifjusági egyesületek elnökei, vagy azok megbizottai ügykörébe essék. H. Kiss Pál indítványozta, hogy e határozathoz egy negyedik pont is függesztessék, amelyben az ifjuság határozatképen kimondja, hogy az akadémiai igazgató urhoz kérvényt intéz, hogy az igazoló-

jegy hátlapján levő jegyzet töröltessék, mivel az ifjuság tettei az iskola falain kívül is méltóbb elbírálás alá esnek, ha azok felett iskolai fennhatóságunk ítélkezik, mintha a polgári és rendőri hatóságoknak lennének kiszolgáltatva. Az ifjusági nagygyűlés Takács Andor határozati javaslatát H. Kiss Pál módosításával egyhangulag elfogadta és megbizta Miszti Mihály elnököt és indítványozót annak végrehajtásával.

A „H. Ö. T.” mult hó 23-án rendkívüli, 25-én pedig rendes gyűlést tartott. A rendkívüli gyűlés tárgya a hirdetett pályázatra beérkezett emlékbeszédeknek és az okt. 31-iki emlékünnepekre kiküldendő szavalkók elbírálása volt. Az eredmény a következő: a beérkezett emlékbeszédek közül a pályadíjat a Tukacs László 4. th. emlékbeszéde nyerte el, két művet pedig megdicsértek. (Szerzőik: Kerekes Béla 2. th. és Kocsis János 2. th. Versenyszavalkóra 6-an jelentkeztek, kik közül Boros Jenő 1. th. a gályarabok emlékoszlopánál, Peleskey Sándor 1. th. és Földessy József 1. th. pedig a főiskolai diszteremben tartandó ünnepélyre küldettek ki. Az okt. 25-iki rendes gyűlés tárgysorozata ez volt: az emlékünnepegy műsorát végleg megállapították. Aztán Szendrey István 3. th. imádkozott középsikerült eredménnyel. Varga Antal 2. th. befejezte „A vasárnap megünnepléséről” tartott felolvasását, melyet jegyzőkönyvi köszönetben részesítettek. Kézy Ignác 2. th. sikerült eredménnyel predikált. Végül Kósa Lajos 1. th. elimádkozta saját verses imáját; az imát megdicsérték, de az imádkozásban még sok kívánni való volt.

A Jogh. Önk. Társasága okt. 27-én tartotta első rendes ülését, melyen arról győződünk meg, hogy a jogász ifjuság, mely igen szép számmal iratkozott be ez egyesületbe, ez évet is komoly, sőt az eddigénél még sokkal komolyabb munkásságnak akarja szentelni. Mindazok, akiknek az a véleményük, hogy a jogász ifjuság akkor felel meg leginkább az önképzés nemes céljának, ha munkakedvét az oly nagyterjedelmű jogtudomány minden ágát felölelő utvesztőben szétforgácsolódni nem engedi, hanem a saját egyéni képességének, hajlamainak megfelelő munkakörre szorítja, örömmel hallottak Kövér Béla 3. jh. indítványát, mely az egyes jogágaknak a rendes üléseken kívüli — művelése céljából — szakosztályok felállítását célozta. A társulat elfogadta az indítványt, s a következőképpen alakította meg az egyes szakosztályokat: Társ. tud. szakosztály. Vezető: Kövér Béla, Közjog. pol. szakosztály. Vezető: H. Kiss Pál, helyettese: Kostyák József. Büntetőjogi. szakoszt. Vezető: Kaimovics Lajos. Magánjogi szakosztály. Vezető: Matolcsy Sándor. Történelmi szakosztály. Vezető: Fehér Károly.

Hittanhallgatók nagygyűlése. A theológus ifjuság okt. 19-én nagygyűlést tartott Papp László szenior elnöklete alatt, melyen a Közlöny felelős szerkesztőjéül megválasztották Papp László szeniort, ki eleinte ugyan vonakodott ez állást elfogadni, de végre is engedve a közóhajnak, általános lelkesedés közt kijelentette, hogy eleget tesz az ifjuság óhajának. Társ szerkesztőkül megválasztották

Bán István és Szele Miklós 3. th-t és megbizták a szeniort, hogy a szerkesztő-bizottságot válassza meg. Ezután Baróthy István 4. th. tett indítványt a legáció ügyében. Szomorú viszonyok uralkodnak e téren. Beiratkozott ugyanis 151 theológus s ezzel szemben mindössze 162 legáció van s még ez a szám is fogy specifikálás által és más uton. A specifikálást eltörölni nem lehet. Próbálták ezt 1799-ben, de nem érték célt. A bajon úgy lehetne segíteni, ha azok az egyházak, melyek egyáltalán nem, vagy más főiskolától kérnek legátust, megnyerhetők volna arra, hogy minden ünnepre kérjenek a debreceni főiskolától legátust. Ezért indítványozza, hogy mondja ki a theol. ifjuság, hogy a legáció ügyét állandóan felszinen tartja s ezuttal hivatalos átiratban felkéri a tanári kart, hogy az ügyet terjessze a főtiszt. püspök ur elé, hogy esetleg már karácsonyra segíteni lehessen a bajon. Indítványát egyhangulag elfogadták, mire még Barkaszy Károly 3. th. tett jelentést az ismerkedési estély ügyéről, mely okt. 31-én 1/28-kor lesz.

A Bulyovszky-díj. Lapunk mai számában közöltük Vályi Nagy Gusztáv végzett joghallgatónak a Bulyovszky-díjjal jutalmazott szép katonadalait. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy ez évben a Bulyovszky-alapítvány 100 korona kamatjának elnyeréséért hazafias dalok pályázhatnak. A pályázati határidő november 1-én járt le.

A tanítóképző-intézet Tornaköre e hó 18-án tartotta alakuló gyűlését, melyen tisztviselőit következőképpen választotta. Elnök: Kurdy Sándor, alelnök: Bakoss Sándor, jegyző: Kósa Vince 4. tk., aljegyző: Varga József 3. tk., pénztáros: Kocsis Ferenc 4. tk. Előtornászok: Hoffmann Márton, Gáll János, Dávid Mihály 3 tk. Borcsik Lajos 2. tk. Választmányi tagok: Kocsár István, Vámos Lajos 4. tk. Tóth Miklós 3. tk. Szendy István 2. tk. Orosz Imre 1. tk.

Szerkesztői üzenetek.

Sigma. Versei közül a legjobbat közöltük, második verse alig minősíthető egyébnek rimes prózánál; a harmadiknak alap gondolata hypermodern és nem nevezhető szerencsésnek. Ujabb verseiről a legközelebbi számban mondok véleményt.

P. P. E. urnak. Helyben. Első verse első szakának két utolsó sorát megdicsérjük, minthogy költői gondolat van bennük, egyebet nem tehetünk. Ez a két sor ama reményt nyújtja, hogy öntől jobb verseket is fogunk kapni. Második versében oly közönséges gondolatot tárgyal, melyet nem érdemes versbe önteni. Különben verseiből arra lehet következtetni, hogy ön csak régebbi költőinket s azoknak verselési irányát tanulmányozta.

Mesés olcsó árak!!

Végkiárusítás üzlet felosztás miatt!

Míg a készlet tart

férfi-, fiu- és gyermekruhák

minden elfogadható árban végkiárusítatnak

Grünfeld Adolf üzletében DEBRECZEN * *
* * * a Kistemplom mellett

Félingyen!!

A „Debreczeni Lelkészi Tár“-t és
egyéb reform. theologiai műveket

havi részletfizetésre szállít

Hegedüs és Sándor protestáns könyvkiadóhivatala
Debreczen, Kossuth-u. 11. sz.

* * * * *

Hazai ipar!

Pártoljuk a hazai ipart!

Vásároljunk

Nagy András kesztyű és kötszer-gyárostól

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Kizárólag saját gyártmányu legjobb minőségü kesztyűket

olcsón.

Hazai ipar!

Hazai ipar!

Hazai ipar!